

SXEDIO.E51

25.11.1921: Ο ΤΕΩΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΙΤΙΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΣ ΜΕΤΑΞΑΚΗΣ ΕΚΛΕΓΕΤΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΩΝ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΝΤ ΤΖΙΟΡΤΖ. ΜΕ ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ ΤΟΥ ΚΕΜΑΛ ΑΤΤΑΤΟΥΡΚ, ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΠΕΙ ΤΟ ΘΡΟΝΟ ΚΑΙ ΑΠΟΣΥΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΓΙΟ ΟΡΟΣ ΚΑΙ ΑΡΓΟΤΕΡΑ ΕΚΛΕΓΕΤΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Με τη Μικρασιατική καταστροφή συνδέθηκε και ένας γνωστός στους κυπρίους Ιεράρχης, ο Μελέτιος Μεταξάκης, πρώην Μητροπολίτης Κιτίου και αργότερα Μητροπολίτης Αθηνών.

Ο Μεταξάκης καταγόταν από την Κρήτη και ως Κρητικός, όπως και ο Βενιζέλος, συνδεόταν με τον κατά καιρούς πρωθυπουργό της Ελλάδας για πολλά χρόνια.

Έτσι μετά την εκλογή του ως Μητροπολίτη Αθηνών το **1918**, αφού θήτευσε από το **1910** ως Μητροπολίτης Κιτίου, κατάστρωσε σχέδιο νόμου για τη διοίκηση της ελληνικής Εκκλησίας.

Αργότερα ταξίδευσε στις Ηνωμένες Πολιτείες για την οργάνωση των Ελλήνων της Διασποράς και ενώ βρισκόταν εκεί εκλέγηκε το **1921** Οικουμενικός Πατριάρχης Κωνσταντινούπολης.

Η εκλογή του Μεταξάκη έγινε με μειοψηφία, αλλά έχοντας τη συμπαράσταση του Ελευθέριου Βενιζέλου και τη βοήθεια του Λόϊντ Τζιορτζ, πρωθυπουργού της Βρετανίας, δεν ήταν καθόλου δύσκολο να εγκατασταθεί στο θρόνο παρά τις αντιδράσεις της Τουρκίας και των φιλοβασιλικών στην Ελλάδα.

Όπως αναφέρει ο δρ Τηλλυρίδης (μετέπειτα Μητροπολίτης Κένυας) σε ειδικό σημείωμά του για την εκλογή του Μελέτιου Μεταξάκη, υπήρχαν άμεσες ή έμμεσες αντιδράσεις από τους Οθωμανούς, τους αντιβενιζελικούς και τους Καθολικούς.

Προσθέτει:

"Η αντίθεση από μέρους των Οθωμανών κυρίως προερχόταν από το φόβο ότι στο πρόσωπο του Μελετίου, φίλου του Ελευθερίου Βενιζέλου και πρωταγωνιστή της συνενώσεως της ελληνικής με την αγγλικανική εκκλησία, ο Ελληνισμός της Κωνσταντινουπόλεως και της μικράς Ασίας βρήκε ένα ισχυρό ηγέτη, αλλά τεχνικά βασίζεται στις δυο πιο κάτω αιτίες: Πρώτα ο Μελέτιος δεν μπορούσε να γίνει Πατριάρχης σύμφωνα με το Νόμο μια και δεν διατηρούσε την Οθωμανική υπηκοότητα και δεύτερο γιατί κατά τη διάρκεια της εκλογής του παραλήφθηκε η τυπική υποβολή του καταλόγου των υποψηφίων στο Σουλτάνο για να δώσει την έγκρισή του.

Για τις αντιδράσεις των αντιβενιζελικών προσθέτει:

"Το καθεστώς που εγκαθιδρύθηκε μετά τις εκλογές της 1/14 Νοεμβρίου 1920 συνάντησε την πλήρη αντίθεση των Ελλήνων της Κωνσταντινουπόλεως, οι οποίοι παραμένοντες πιστοί στα ιδιόωδη και τη φιλία του Βενιζέλου με τους συμμάχους, θεωρούσαν την επιστροφή του Βασιλέα Κωνσταντίνου σαν καταστροφή γι' αυτούς και για όλο το Έθνος.

Η πρώτη επίσημη αντίδραση εναντίον του Κωνσταντίνου από το Πατριαρχείο προήλθε ενώ ακόμα βρισκόταν στην Ελβετία, από τον Τοποτηρητή του Πατριαρχικού Θρόνου Δωρόθεο.

Με έκκληση που του στάληκε καλείτο να παραιτηθεί χάριν του Έθνους. Εκτοτε η Κυβέρνηση του Κωνσταντίνου κήρυξε τον πόλεμο εναντίον του Πατριαρχείου και προχώρησε σε σημείο που να σαματήσει τις χορηγίες προς αυτό που καταβάλλονταν ως υποχρέωση παρά σαν εθελοντική συνεισφορά.

Όταν το Μάιο του 1921 οι αρχές του Πατριαρχείου αποφάσισαν να πληρώσουν το θρόνο η Κυβέρνηση των Αθηνών αντιτάχθηκε στην απόφαση και κατόρθωσε να νικήσει την απόφαση τους με απόφαση του Κογκρέσσου των Επισκόπων, που έγινε στην Ανδριανούπολη.

Το Κογκρέσσο έθεσε τις πιο κάτω αξιώσεις.

Όλοι οι Μητροπολίτες του Οικουμενικού Πατριαρχείου να μετάσχουν στις εκλογές και όλοι οι Μητροπολίτες να εκλέξουν αντιπροσώπους για την εκλογή.

Οι δυο αυτές αξιώσεις ήσαν αντίθετες με τους οργανικούς οργανισμούς του Πατριαρχείου που πρόβλεπαν ότι ο Πατριάρχης εκλέγεται μόνο από τους Μητροπολίτες που συμβαίνει να παρίστανται στην Κωνσταντινούπολη για κανονικούς λόγους ανεξάρτητα του αν είναι μέλη της Ιεράς Συνόδου ή όχι και δεύτερο ότι μόνο η Αρχιεπισκοπή και **28** προνομιούχες όπως αποκαλούντο Αρχιεπισκοπές θα αντιπροσωπεύονται στην εκλογή.

Το δικαίωμα τροποποίησης του οργανικού κανονισμού επαφίετο στην Εθνοσυνέλευση που αποτελείτο από Επισκόπους και τους εκλεγμένους αντιπροσώπους όλου του Εθνους και συνήθεια αιώνων στα Πατριαρχεία της Ανατολής απαγόρευαν την παραμικρή αλλαγή στους υπάρχοντες κανονισμούς εφόσον ο Πατριαρχικός θρόνος παρέμενε κενός.

Παρ' ολ' αυτά, τα αιτήματα των Επισκόπων της Ανδριανουπόλεως έγιναν δεκτά από τα δυο διοικητικά συμβούλια του Πατριαρχείου και με αυτή τη βάση εκδόθηκε εγκύκλιος στις **6/19** Οκτωβρίου **1921** για εκλογή.

Η Ελληνική Κυβέρνηση βλέποντας ότι η λαϊκή γνώμη στην Κωνσταντινούπολη ήταν εναντίον της και φοβούμενη ότι ο Πατριάρχης δυνατόν να έκαμνε τα πράγματα δύσκολα για το κόμμα που βρισκόταν στην εξουσία απαγόρευσε στους Μητροπολίτες που βρίσκονταν σε ελληνικό έδαφος να στείλουν αντιπροσώπους. Το ίδιο έκαμε και με τους Μητροπολίτες που τους απαγόρευσε να μεταβούν στην Κωνσταντινούπολη.

Ταυτόχρονα πολλοί από αυτούς πείστηκαν να ζητήσουν αναβολή της εκλογής.

Εφ' όσον παρά τις ενέργειες αυτές η εκλογή προχωρούσε στα τελικά στάδια, η Κυβέρνηση, σαν τελευταία προσπάθεια έκαμε "πραξικοπημα" μέσω των φίλων της στα δυο Διοικητικά Σώματα, δηλαδή τους Επισκόπους που συνασπίστηκαν γύρω από το

Μητροπολίτη Κυζίκου.

Ηδη είχαν συγκεντρωθεί στην Κωνσταντινούπολη **90** εκλεγμένοι αντιπρόσωποι Επισκοπών και οι αντιπρόσωποι των Επισκοπών που είχαν κατορθώσει να εκλέξουν αντιπροσώπους. Αυτοί μαζί με τους **25** Μητροπολίτες που βρίσκονταν στην Κωνσταντινούπολη, θα αποτελούσαν την Πρώτη Εκλογική Συνέλευση, που θα έκλεγε τρεις υποψηφίους. Στη συνέχεια οι **25** Μητροπολίτες θα έκλεγαν ένα από αυτούς τους τρεις υποψηφίους με μυστική ψηφοφορία.

Τη μέρα, εν τούτοις της εκλογής, (**25.11.1921**) επτά από τους Μητροπολίτες αρνήθηκαν να παραστούν στην εκλογική συνέλευση, διακηρύσσοντας ταυτόχρονα, ότι δεν θα αναγνώριζαν την εκλογή εφ' όσον αυτή θα γινόταν εν τη απουσία τους, και λέγοντας ότι αποτελούσαν την πλειοψηφία των μελών της Συνόδου.

Η συνέλευση, μη επηρεασθείσα από την πρωτοφανή εκκλησιαστική απεργία, προχώρησε προς το καθήκον της. Η πρώτη συνέλευση αποτελείτο από **108** κληρικούς και μέλη και εξέλεξε τους τρεις υποψηφίους, δηλαδή το Μελέτιο Αθηνών, το Νικόλαο της Κεσσαρίας και το Γερμανά της Αμάσειας.

Ο Μελέτιος έλαβε σ' αυτή την ψηφοφορία **83** ψήφους. Ευθύς αμέσως η δεύτερη ψηφοφορία έλαβε χώραν και από τους **18** Μητροπολίτες που ψήφισαν, ο Μελέτιος πήρε τις **16** ψήφους. Οι άλλοι δυο υποψήφιοι πήραν από μια ψήφο.

Η τρίτη αντίδραση προερχόταν από τους Καθολικούς που ανησυχούσαν για τις σχέσεις του Μελετίου με τις εκκλησιαστικές αρχές της Αγγλίας και της Αμερικής. Γενικά η Καθολική Ρώμη θεωρούσε τη Νέα Ρώμη από τις μέρες του Πατριάρχη Φωτίου (ένατος αιώνας) σαν αντίπαλο. Ακόμα και σήμερα θεωρεί σαν επικίνδυνη την αύξηση του κύρους και της επιρροής του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην Ανατολή.

Η εκλογή του Μελετίου Μεταξάκη χαροποίησε τον Ελευθέριο Βενιζέλο που εκείνες τις μέρες βρισκόταν στην Καλιφόρνια και έγραφε στο Μεταξάκη:

Σάντα Μπάρμπαρα, 26 εξεμβρίου, 1921

"Θέλω να σου πω πόσο χάρηκα που πληροφορήθηκα για την εκλογή σου σαν Οικουμενικού Πατριάρχη. Στις μακρές σκοτεινές και λυπητερές μέρες που περνά το εθνικό σκάφος, εδώ και ένα χρόνο, η μέρα της εκλογής συνίσταται σαν μέρα φωτός και ελπίδος.

Δεν έχω αμφιβολία ότι η Πόρτα θα κάμει το παν απ' ότι εξαρτάται από αυτήν να μη αναγνωρίσει την εκλογή σου και να παρεμποδίσει, αν είναι δυνατό, την εγκαθίδρυση σου. Είναι αλήθεια ότι το θέμα της εγκαθίδρυσης σου, τουλάχιστον προς το παρόν, πρέπει να διευθετηθεί από τους Υπάτους Αρμοστές, αλλά και σ'αυτή την περίπτωση, δεν αισθάνομαι άνετα, γιατί από τη μια ο Ιταλός Αρμοστής θα πρέπει να θεωρηθεί σαν αποφασιστικά ανταγωνιστής και εμείς πρέπει από την άλλη, να θεωρούμε αμφίβολη την τακτική του Γάλλου Υπάτου Αρμοστού.

Για να εξασφαλισθεί τουλάχιστον ή υποστήριξη του Βρεττανού έχω τηλεγραφήσει στο Σερ Τζων Σταυρίδη στο Λονδίνο να δει εκ μέρους μου το βρετανό Πρωθυπουργό και να εξασφαλίσει την προσωπική του υποστήριξη.

Η Πόρτα σίγουρα θα ανακινήσει θέμα εθνικότητας, αλλά πάνω σ' αυτό το θέμα έχω την γνώμη ότι η αντίθεση δεν έχει βάση".

Ο Δρ Τηλλυρίδης λέγει ότι ο Βενιζέλος τηλεγράφησε επειγόντως στο Λόϊντ Τζιορτζ, "να κάμει ό,τι μπορεί για το νέο Πατριάρχη" και προσθέτει:

"Ακολούθησε μεγάλη διένεξη γύρω από την εκλογή του Μεταξάκη, διότι είχε ανέλθει στο θρόνο της Κωνσταντινουπόλεως με τις ψήφους των 92 βενιζελικών από μια Σύνοδο που είχε 378 ψόφους. Ακολούθησε ο αφορισμός εκείνων που απουσίαζαν από τη Σύνοδο από τους βενιζελικούς και εκλέγηκαν άλλοι.

Αυτή η θλιβερή κατάσταση επιδεινώθηκε όταν ο Μελέτιος απειλήθηκε από τους βασιλικούς να μη πατήσει στο ελληνικό έδαφος, ενώ η βρετανική Κυβέρνηση τον υποδέχθηκε όταν στάθμευσε στην

Αγγλία καθ' οδόν προς την Κωνσταντινούπολη. Ο Αρχιεπίσκοπος Κανταβρυγίας γράφει: "Ανακουφίστηκα από την πολιτική ευθύνη (για την οποία το Φόρειν Οφφισ ήταν πολύ εμφαντικό) από το γεγονός ότι μια μέρα πριν έλθει να με δει ο Μελέτιος πέρασε αρκετή ώρα με το Λόιντ Τζιορτζ, που εμφαντικά τον διαβεβαίωσε για τη φιλία του και επικαλέστηκε να χρησιμοποιήσει όσο μπορούσε τη βοήθεια του για προώθηση της βενιζελικής ιδέας.

Κατά τη διάρκεια αυτής της συνομιλίας με τον Λοϊντ Τζιορτζ, ο Μελέτιος έδειξε τον ενθουσιασμό του για τις ιδέες του Βενιζέλου και σύμφωνα με το Μελέτιο ο Λόιντ Τζιορτζ ήταν έτοιμος να τον δει πάνω σε αγγλική κανονιοφόρο καθ' οδόν προς τη Μασσαλία και την Κωνσταντινούπολη. Αυτό περιόριζε την ανάγκη για ύπαρξη διευθετήσεων για τα διαβατήρια".

Στην Κύπρο η εκλογή του Μελετίου Μρεταξάκη έγινε δεκτή με μεγάλη ικανοποίηση. Εγγραφε η εφημερίδα "Ελευθερία" της Λευκωσίας στις 4/17 Δεκεμβρίου, 1921 (Μεταγλώττιση):

" Το απόγευμα της προπαρελθούσης Παρασκευής, πολύ αργά, ενώ το φύλλο μας τίθετο στα πιεστήρια, μανθάναμε από ιδιαίτερο τηλεγράφημα της "Ελευθερίας" από την Αθήνα την πολύ χαροποιά είδηση της εκλογής του πεφωτισμένου και πατριωτικότετου Μητροπολίτη Μελετίου Μεταξάκη ως Οικουμενικού Πατριάρχη. Η είδηση μεταδόθηκε αμέσως τηλεγραφικώς σε όλες τις πόλεις της Νήσου και γέμισε από άφατη χαρά τους πολυπληθείς θαυμαστές του διαπρεπέστατου Ιεράρχη, που ανέρχεται έτσι σε κρίσιμες εθνικές στιγμές στον Οικουμενικό Θρόνο, οι οποίοι στο πρόσωπο του θερμουργού Πατριάρχη διαβλέπουν όχι μόνο τον θρησκευτικό, αλλά και τον εθνικό αρχηγό από τον οποίο εύλογα απεκδέχεται η Εκκλησία και το έθνος".

Το νέο Οικουμενικό Πατριάρχη συγχάρηκε ο Τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου, Μητροπολίτης Πάφου Ιάκωβος:

" Θερμήν ανεπέμψαμεν δέησιν τω Δοτήρι των

αγαθών Θεώ επί τη επαξία αναρρήσει Υμετέρας πεπνυμένης Κορυφής ύπατον Ορθοδοξίας Θρόνον.

Κύριος ο Θεός αναδείξει Υμετέραν Πατριαρχίαν συντελεστικήν μεν υπέρ ανυψώσεως Μεγάλης Μητρός Εκκλησίας, πάροχον δι' απελευθερώσεως υποδούλων αδελφών".

Ο Μητροπολίτης Πάφου ΙΑΚΩΒΟΣ

Εν Κτήματι 21.12.1921

(Μεταγλώττιση)

"Αναπέμψαμε θερμή δέηση στο Θεό, Δότη των αγαθών για την επάξια άνοδο στον Υπατο Θρόνο της Ορθοδοξίας".

Ας αναδείξει Κύριος ο Θεός την Πατριαρχία Σας συντελεστική μεν υπέρ της ανύψωσης της Μεγάλης Μητέρας Εκκλησίας, πάροχο για την απελευθέρωση των υποδούλων αδελφών".

Ο νέος Πατριάρχης ενθρονίστηκε στις 24 Ιανουαρίου και στην ειρηνική του επιστολή προς την Εκκλησία της Κύπρου αναφερόταν και στο Κυπριακό και τόνιζε "Ελευθερία" 19/4 Φεβρουαρίου, 1922):

"Ασμενέστερον δ' είπερ ποτέ αναμιμνησόμεθα της υμετέρας αγαπητής Μακαριότητος και των περί αυτήν εν χριστώ αδελφών και των επ' οκταετίαν όλην κοινών σκαμμάτων εν τη αμπέλω τη ευκληματούση, ην ο Κύριος φυτεύσας εν Κύπρω διά Παύλου και Βαρνάβα καταρτίζει και διαφυλάττει διά των αιώνων θάλλουσαν και καρποφορούσαν καρπόν αγιωσύνης. Ουδ' είναι αναγκαίον υπομνήσαι την Υμετέραν αγαπητήν Μακαριότητα, ότι χαράν ιδίαν ποιούμεθα πάσαν της Κύπρου χαράν, και τανάπαλιν, ως την ζωήν αυτής, ζήσαντες και τοις πόθοις αυτής ζυμωθέντες. Δι' ο και διηνεκής έσται η προσευχή ημών υπέρ της κατά Χριστόν ευτυχίας αυτής".

(Μεταγλώττιση)

" Με μεγάλη χαρά παρά ποτέ θυμούμαστε την υμετέρα αγαπητή Μακαριότητα και τους περί αυτήν εν Χριστώ αδελφούς και των επί ολόκληρη οκταετία κοινών σκαμμάτων στην άμπελο που ευκληματεί, την οποίαν ο Κύριος αφού φύτευσε στην Κύπρο διά (των Αποστόλων) Παύλου και Βαρνάβα, καταρτίζει και διαφυλάττει για αιώνες θάλλουσας και καρποφορούσας καρπόν αγιωσύνης. Ούτε είναι αναγκαίο να υπομνήσω στην αγαπητή Μου Μακαριότητα, ότι μας προκαλεί χαρά κάθε χαρά της Κύπρου, και τανάπαλι, καθώς ζήσαμε τη ζωή της και ζυμωθήκαμε με τους πόθους της. Γι'αυτό και θα είναι συνεχής η προσευχή μας υπέρ της κατά Χριστόν ευτυχίας της".

Ο Μεταξάκης δεν έμελλε να παραμείνει στο θρόνο παρά μόνο δυο χρόνια γιατί μετά την υπογραφή της συνθήκης της Λωζάννης τον Ιούλη του **1923**, με την οποία είχαν διευθετηθεί οι διάφορες μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την Κωνσταντινούπολη.

Σ' αυτή την περίπτωση, ο Βενιζέλος, πρωταγωνιστής της συνθήκης, παρακάλεσε το φίλο του Μελέτιο Μεταξάκη να εγκαταλείψει ουσιαστικά το θρόνο και να μετακινηθεί για να βελτιωθούν οι συνθήκες ανάμεσα στους Έλληνες.

Προσθέτει ο δρ Τηλλυρίδης:

"Οι λόγοι για τους οποίους ο Μελέτιος αναγκάστηκε να φύγει από την Κωνσταντινούπολη ήταν ότι η Κεμαλική Κυβέρνηση η Κυβέρνηση του Κεμάλ Αττατούρκ που προσέκυψε μετά την επανάσταση) δεν θα τον ανεχόταν διότι ήταν ο πρωταγωνιστής των δικαιωμάτων του ελληνικού Έθνους και των καταπιεσμένων χριστιανικών μειονοτήτων στην Ανατολή. Στις **10** Ιουλίου, εγκατέλειψε την Κωνσταντινούπολη και πήγε στο Άγιο Όρος και το Νοέμβριο ανακοινώθηκε επίσημα η αναχώρηση του".

Για τις διευθετήσεις της απομάκρυνσης του Μεταξάκη έγραφε ο Βενιζέλος στις **2** Ιουλίου **1923**,

λίγο πριν από την υπογραφή της Συνθήκης, στο Σερ
Αρθουρ Κόσφιλντ στο Λονδίνο:

ΛΩΖΑΝΝΗ, 2 Ιουλίου, 1923

"Γαπητέ Αρθουρ,

Πολλά ευχαριστώ για τη επιστολή σου στην
οποία μου επισυνάπτεις τις παρατηρήσεις του δρος
Ντάγκλας (άγγλου Επισκόπου) για την παραίτηση του
Πατριάρχου. Θα ήμουν ευγνώμων σε σένα εάν έθετες
ενώπιον του δρος Ντάγκλας τα πιο κάτω:

Όταν το θέμα του μέλλοντος του Πατριαρχείου
συζητήθηκε κατά την πρώτη φάση της Διασκέψεως
μπορέσαμε να σώσουμε τα πλεονεκτήματα και
προνόμια που απαμένουν στον Οικουμενικό Θρόνο, με
την αντίληψη ότι ο Μελέτιος θα παραιτηθεί. Η εκλογή
του, όπως ο κ. Ντάγκλας παρατηρεί, θεωρείται από τους
τούρκους σαν παράνομη και το πρόσωπο του ενός
γνωστού φανατικού εχθρού της Τουρκίας. Δεν υπάρχει
αμφιβολία ότι εάν ο Μελέτιος παραμείνει στην
Κωνσταντινούπολη μετά την αποχώρηση των συμμάχων, η
ζωή του, ως επίσης και η ζωή όλων των μελών της
Συνόδου θα ευρίσκεται εν κινδύνω.

Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες είναι αναγκαίο ότι
πρέπει να φύγει από την Κωνσταντινούπολη το
συντομότερο δυνατό, καθιστώντας εντελώς σαφές ότι
δεν σκοπεύει να επιτρέψει. Μόνο έτσι θα καταστεί η
θέση των άλλων ιερωμένων ασφαλής και η Ιερά Σύνοδος
ικανή να διπραγματευθεί- πριν από την αναχώρηση
όλων των συμμάχων- με την τουρκική Κυβέρνηση με
σκοπό να εκλεγεί νέος Πατριάρχης, σύμφωνα με τις
προηγούμενες συνθήξεις. Να γιατί τον συμβούλευσα
πιεστικά να παραιτηθεί. Η φερόμενη αποχώρηση του
στο Ορος Αθω μου φαίνεται ότι αποτελεί
ικανοποιητική λύση.

Αντιλαμβάνομαι την αναταραχή στην Ευρώπη
πριν οι Τούρκοι περιορίσουν την Ορθόδοξη Εκκλησία
και τη λύπη τους για την αναγκαστική εγκατάλειψη
της διευθύνσεως της από ένα τόσο φωτεινό κληρικό,
όπως ο Μελέτιος. Και εγώ αισθάνομαι βαθεία, αλλά
ατυχώς με την ήττα της Ευρώπης η κατάσταση δεν

μπορεί να αλλάξει.

Με τις καλύτερες αναμνήσεις για τη Λαίδη
Κρόσφιλντ και σας

Ειλικρινώς δικός σας,

Ε.Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Ετσι πριν από την υπογραφή της συνθήκης της
Λωζάννης (**23 Ιουλίου 1923**) ο Μελέτιος αναγκάστηκε να
εγκαταλείψει την Κωνσταντινούπολη,

Η αναχώρηση του έγινε στις **10** Ιουλίου.
Κατευθύνθηκε στο όρος Αθω όπου έμεινε για αρκετό
καιρό μέχρι που εκλέγηκε Πατριάρχης Αλεξανδρείας
το Μάιο του **1926**.

Η ενθρόνιση του έγινε τον Ιούνιο του ίδιου
χρόνου και την Εκκλησία της Κύπρου αντιπροσώπευσε ο
Μητροπολίτης Πάφου Ιάκωβος οποίος διαμνηούσε
τηλεγραφικώς προς τον Αρχιεπίσκοπο:

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ **14.6.1926**

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΚΥΠΡΟΥ

Λευκωσίαν

"Κυριακήν ενθρόνισης πανηγυρική. Υποδοχή
αποθεωτική, Προσηγορεύσαμεν εκ μέρους Κυπριακής
Εκκλησίας.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΑΦΟΥ

Ο Μελέτιος Μεταξάκης έμεινε στο θρόνο
Αλεξανδρείας μέχρι το θάνατο του το **1935**.

Όμως τα πράγματα δεν πήγαν καθόλου καλά τα
επομένα χρόνια λικαθώς ακολούθησε
η Μικρασιατική καταστροφή του **1922** και η
υποχώρηση των ελληνικών δυναμειών από την Μικρά Ασία
το Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου

